

አዋጅ ቁጥር/2015
የራስ ገብ ይኩልበት አዋጅ

የከፍተኛ ትምህርት ተቁማትን ነገ ሆነው እንዲሰሩ ማድረግና በሁሉም ሰራተኞችው ላይ
በረዳቶች እንዲመለት ማድረግ ለተቁማቱ ወጪታማንትና በቁጥር መቅረብ ለአገር እድገት፣
በቁጥር ያለው የሰለጠኑ የሰው ሁብት ለማኅበት፣ በዓለም አቀፍ ያረጋ ተወካክነትን
ለመንግባት ያላቸውን ትልቅ አስተዋጽኑ በመረዳት፣

የከፍተኛ ትምህርት ተቁማት በዓለም አቀፍ ያረጋ ተወካክና ተልቅ በሆነ የመማር-
ማስተማር እና የጥርጥር ሥራ የኝበረ ዕውቀት የሚገኘበትው፣ የራጠኑ ሁኔታና ሥራ
የማስፈጸምበትው፣ በማንበረሰቦ ጉዳታት ለአበበተሰቦ ተገበዙን የጠናና ለሌሎች
አገልግሎቶች ተረጋግጧት መብቀ በስራው የማስተባበቶች ይሆኑ በንድ፣ ለሰው ለቻቻ ዕድገትና
ለማት የተሰለፏና ሥራቸውንም በሙሉ ንግድ የሚያከናወነ ተመራማሪዎችን፣
መምህራን፣ ወራተኞችንና ተማሪዎችን ያቀኑ ተቁማት እድርን እንደገና ማድረግት
አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

ከፍተኛ የትምህርት ተቁማት የራሳቸውን የገበያ ተመክቷን በማስፈጸምት ገበያው-
እንዲያደርግ ማድረግ በመንግባት ላይ ያለውን የፋይናንስ ማኅ ቁስ በቀስ እንደማቋንስ
በመጀመሩ፣

ከፍተኛ የትምህርት ተቁማት ከላይ የተዘረዘሩትን ዓላማዎች ለማሳከት እንዲያሰኗትበትው-
ለተሻለ የአካልማያዊ፣ የፋይናንስ የአስተዳደር ንግድ የራሳ-ገብ እንዲሆነ ማድረግ
አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ እና አዲስ ሲሉ ገብ ይኩልበት ለቁቃዎ የሚችልበትን ሥርዓት
መዘርጋት በማስፈጸም፤

በኢትዮጵያ ፌዴራልኩ የጥቅምት ስርዓት እንቀጽ 55(1) መሠረት
የሚከተሉው ተወቃድል፡፡

ከፍል እንደ

ጠቃላይ ድንጋጌዎች

1. ՀՐԱՄԱ ԾԵՆ

ይህ አዋጅ “ስላራሳ ገብ የኩስርድናት ለመደንገግ የወጣ አዋጅ” ቁጥር -----/2015
ተሰለው ልማት ይችላል፡፡

2. ትርጓሜ

የቁለ አገባብ ሌላ ታርጉም የሚሰያስው ካልሆነ በፊተማ በዚህ እዋቅ ወሰታ፡-

- 1/ “የኢትዮጵያ ማንበረሰብ” ማለት ሁሉም የሂሳ ገዢ ይኩርሱችው ተማሪዎችና
የኢትዮጵያ ሲሆንታችና ማለት ነው::
 - 2/ “ማኑስቱር ወይም ማኑስተር” ማለት እንደቀደም ተከተለ የትምህርት ማኑስቱር
ወይም ማኑስተር ነው::
 - 3/ “የኢትዮጵያ ዝላሪ” ማለት በሂሳ ገዢ ይኩርሱችው የውሳጥ መመራያ መሠረት
የተሰጣው የኢትዮጵያ ሲሆን መሬ ማለት ስምን የየኩርሱችውን ፈቃድነትና እና
አይብረሪን ይጠይምልል::
 - 4/ “የኢትዮጵያ ሲሆንታች” ማለት በማስተማር፣ በምርምር እና በማግበረሰብ ጉዳታች
የተሰጣው የሂሳ ገዢ ይኩርሱችው ሲሆንታች ማለት ነው::
 - 5/ “እክዕ዗ዊ ነገሱት” ማለት የኢትዮጵያ ሲሆንታችና ተማሪዎች፡፡ የሂሳ ገዢ ይኩርሱችውና
የትምህርት ክፍለውና የመማር-ማስተማር፣ የምርምርና የማግበረሰብ ጉዳታች ሲሆን
በማያከናወነበት ገዢ ከማንኛውም መንግስትዋ፣ ሪፖርትዎ፣ ማህበራዊና አስተካፊፊዎች
ተቆኅ፣ ማልቻ ገበየት፣ እቅ ሆኖው መመራት፣ የሚያስቀዝቀው ሁኔታ ማለት ነው::
 - 6/ “የኢትዮጵያ ሲሆንታች” ማለት ከኢትዮጵያዊ፣ ከቴክኒካልና ከሌኔካል ሲሆንታች ወጪ
የተቀበለ የሂሳ ገዢ ይኩርሱችው ሲሆንታች ማለት ነው::
 - 7/ “ስራታች” ማለት የኢትዮጵያዊ ሲሆንታች፣ የኢትዮጵያ ሲሆንታች እና ለጋ የሂሳ ገዢ
የኩርሱችው ሲሆንታች ተብሎው የሚለይ ሲሆንታች ነው::

8/ "የከፍተኛ ትምህርት አዋጅ" ማለት የከፍተኛ ትምህርት አዋጅ ቁጥር 1152/2011
ኋው::

9/ "በርድ" ማለት የረሰን ገዢ ይዘጋጀልቷው የሥራ አመራር በርድ ነው::

10/ "ከለድ" ማለት በስራ የትምህርት ከፍለማትን፣ ትምህርት በጥቃትን፣ ማධිකትንና
ለለማትንም አሁንኩ የያዘ መግር ማስተማር፣ የምርምርና የማንበረሰብ ጉዳኝት የሚሰራ
የየዘጋጀልቷው አካል ማለት ነው::

11/ "ማንበረሰብ ጉዳኝት" ማለት መያዥ አገልግሎቶችን ለማበርከት፣ በንጂ ቅጋዊዎችን
ለመፈጸም፣ የሚደረግ የምከር መጽሑፍዎችን ለማመቻቸው፣ እንዲሆም የቆወቻቸው
የቴክኖሎጂ ለመውጥ ለማደረግ ሰባል በረሰን ገዢ ይዘጋጀልቷውና በማንበረሰብ መከከል
የሚደረግ ጉዳኝት ነው::

12/ "የአካዳማያዊ አሟሪ" ማለት ዓይነዎች፣ የድህረ ፖረዎች ዓጥሎማቹና የልቦ ለመጠና
የምከር ወረቀቶች የሚያስተኞች ትምህርቶች የሚመጠበት የረሰን ገዢ ይዘጋጀልቷው አካል
ሰጠን ትምህርት በጥቃትን፣ ትምህርት ከፍለማትን፣ ማධිකትንና ለለማትንም ተመሳሳይ
መርዳ ግብር ያላቸውን የአካዳማያዊ አሟሪዎችን ይጠምራል::

13/ "የሂሳብ ዓመት" ማለት የአትዮጵያ መንግስት የበዴት ዓመት ነው::

14/ "የውስጥ ገቢ" ማለት ከመንግስት መደበኛና ካሬታለ በይት መውጣ የሚገኘው መንኛውም
አይነት ገቢ ማለት ነው::

15/ "እንስቲተርዎች" ማለት ሲሆን ቅልዎ ወይም በከለድ ውስጥ ሆኖ የመግር ማስተማር፣
የምርምርና የማንበረሰብ ጉዳኝት ለማካሂድ የተለየ ተልዕክ ተስተቶች የሚሰራ አሁን
ኋው::

16/ "የቴክኒክ ለራተኞች" ማለት ለመግር ማስተማር ለምርምርና ለገንዘተሰብ ጉዳኝት
ሂድት መያዥ እና እንዲሆጥ ሆኖ የተቀመራ፣ ነገር ግን የአካዳማያዊ ሆኖ የእስተካድር
ለራተኞች ያሉምና ሰራተኞች ማለት ነው::

17/ "የሰራተኞች አስተዳደር" ማለት የሰራተኞች ቁጥርን፣ ስንብትን፣ ድመወዝና ተቋማጥቃምን
እና ለለማት ተያያዙ ተግባራትን ያከተታል

18/ "የየዘጋጀልቷ" ማለት በከፍተኛ ትምህርት አዋጅ መሰረት የየዘጋጀልቷ ሆኖ የተቋቋሙ
የመንግስት ከፍተኛ የትምህርት ተቋም ነው::

19/ "ራሰ ገዢ ይዘጋጀልቷ" ማለት በዚህ አዋጅ መሰረት የፋይናንስ ተቋማዊ እና አካዳማያዊ
ነግነት ዓይነት በህግ የተቋቋሙ፣ የትርፍ ዓላማ የለለው፣ እራሳን አስከታላለ በዚህ አዋጅ

**መሰረት በመንግስት ከሚደረገበት ድንጋጌ በስተቀር በራሳ ገበያ የሚተካደር ከፍተኛ
የትምህርት ተቋም ነው::**

20/ “የራሳ ገበያ የኩስርድቱ ማንበረሰቦ” ማለት የራሳ ገበያ የኩስርድቱው ተማሪዎችና
መሬታዎች ማለት ነው::

21/በዚህ አዋጅ በዚህን የቃጥመልከት አነጋገር ሰትንም ይመጣል::

3. የተፈጻሚነት መሰን

ይሁ አዋጅ በራሳ ገበያ የኩስርድቱ እኔ ተፈጻሚ ይሆናል::

4. ሲለሙያዎች

1/ በዚህ አዋጅ መሰረት አስፈላጊ ሆኖ ሲገኘ ሲሰ ገበያ የኩስርድቱ በማኑስትርች ፖክር በት
ደንብ ይችቋማል::

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሰረት የሚችቋም ሲሰ ገበያ የኩስርድቱ በከፍተኛ
ትምህርት አዋጅ መሰረት የተችቋሙ የመንግስት የኩስርድቱ ወይም አዲስ የኩስርድቱ
ልማን ይችቋማል::

5. የራሳ ገበያ የኩስርድቱ ማችቋማያዊ መሰራርቶች

ይሰ ገበያ የኩስርድቱ ለማችቋም የሚከተሉት መሰራርቶች መማለት ያለባቸው ሰምን አርባና
በዚህ አዋጅ መሰረት ማኑስቱና በማያወጣው መመሪያ የሚወስኝ ይሆናል:-

1/ መንከራ የፋይናንስ አቅም;

2/ ትምህርትና ምርመራን በብቻት ለማከረድ የዘረւዎች ሥርዓት;

3/ በጥናትና ምርመራ ለማህበረሰብ ተከር ተግባራት የሚኖረው ፍይይ;

4/ ለህንጻ ለማትና አድጋት የሚኖረው ፍይይ;

5/ አካላማያዊ ተወካክናነት እና

6/ ለለዕች ማኑስቱና የሚወስኝው መሰራርቶች

6. ዓለማዎች

አዋጅ የሚከተሉት ዓለማዎች ይሞሩታል::

1/ ዕውቀትና በማስፋፋትና በመማር ማስተማር፣ በጥናትና ምርመራ፣ በቴክኖሎጂ
ኤሌክትሪክ ሪፖርት፣ የማንበረሰቦ ጉዳዮች፣ በማድረግ፣ማሽኑዎች፣ ዘላቂዎች፣
አካላማያዊ ልሁኑዎች የሚከተሉትን ማስተማር ማስፋፋትና የሚችሉ ሲሰ ገበያ
የኩስርድቱዎችን ማችቋም::

2/ የአክዳሚና የአንድብትር ትስቦርን ማጠናከር የሚችሉ ሲሆን ገዢ ይረሰርሱታዥና
የማቂቂመብትን ለመግኘት መፍጠር፣ በገቢ፣ ሪሳታውን የሚችሉበት ቁመና
እንዲኖራቸው ገበያ የማመንጻዴት፡በዚህ ውጤነትና ወጪ ቅጠብንት የሚያስተካናደበት
በርካታ መግኘት፡፡

7. የራሳ ገዢ ይረሰርሱታ ተግባርና የለፈነት

የራሳ ገዢ ይረሰርሱታ የሚከተሉት ተግባርና የለፈነቶች አለታ፡፡

- 1/ ትምህርትና ስልጠና፣ የጥናትና ምርመራ፣ የማህበራዊ ገዢዎች ስራውናን ማከናወን፣
የከፍተኛ ትምህርት ዓላማዎችና መራ እስቶችን የሚያከበር የትምህርትና ምርመር
ተቋሞ መሆኑን ማረጋገጥ፤
- 2/ የትምህርት ጥርጋይዎችን የመቅረቢ፣ የከፍተኛ ትምህርትን የመሰጣት፣ በአገራቱ
ፍላትት ላይ በበመሙስረት በእውቀት፣ በከህሉት እና በእመለከት የታነዥ
መሩቃንን የማፍራት እና የተለያየ የትምህርት ማስረጃዎችን የመሰጣት፤
- 3/ በማስተማሪያ ሆኖታለሁ የጠና አገልግሎት መሰጣት፤
- 4/ መዋቅሩን እንደሰራተኞች፣ እንደገና ማደረጃዎች፤
- 5/ የአክዳሚ አሁንና መመሥራት፣ ማዋህድና ማፍረሰ፡
- 6/ በዘሱ አዋጅ መሰረት በማያወጣት መሰራርት መሰረት ተማሪዎችን መቀበል፤
- 7/ የአዎንታዊ እርምጃ ሆኖስ መቅረቢና ተግባራዊ ማድረግ፤
- 8/ ለየት ያለ ተሰጥቶና የአቀ ወጪት ለገዢው ተማሪዎች ነገ የትምህርት ዕድል
መሰጣት፤
- 9/ የአክዳሚያዊ ስራተኞችን አለምኬቀና የሰራተኞች መብቶች ስታንዲርድ እና አስራርን
መነሻ በማድረግ በርካ በማያወጣው መመራያ መሰረት መቅጠር፣ ማስናበት፣
ማስተካድር፣ አክዳሚያዊ ያልሆነ ስራተኞችን በእስራና ስራተኞች ህገ መሰረት
መቅጠር፣ ማስናበት፣ ማስተካድር፤
- 10/ በዘሱ አዋጅ መሰረት የግብር፣ የንብረት አስተካድር እና የፋይናንስ ስርዓት
በማያወጣው መመራያ መሰረት መዘርጋች፤
- 11/አክዳሚያዊ መጽሕፈዎችን፣ የቤና መጽሕፈዎች እና የመጽሕፍት ማስከላከትን
ማቂቂም፤
- 12/መንግሥታዊም ሆነ መንግባታዊ ካልሆነ ተቋማት ጋር ተብብር መፍጠር፤

- 13/የሰንጠና መግኘናና ሥነ-ጥበብ ማስከላትን ማቋቋምና ማሳደበት፡
- 14/የተቋቋመበትን ዓለማ ለማሳከት የሚያስቀለውን የገቢ ማስገኘ ስራዎች በዘመኑ አዋጅ
እና አግባብ ዓይነቶ ሁኔታ መስረት መስረት፡ ገበዎን ለተቋቋመለት ዓለማ ማዋል፡
- 15/ ለማስጠው አገልግሎት በቦርድ በማውጣ መመሪያ መስረት የአገልግሎት ክፍያ
ማስከልል፡ ገበዎን ማስተካድር እና ለተቋቋመለት ዓለማ ማዋል፡
- 16/የሰራ እቅድ እና በቃት ማዘጋጀት እና በቦርድ ሰዕድቻ ተማሪው ማድረግ፡
- 17/ከመንግሥት የሚያገኘውን ማንኛውንም ድጋፍ ለተደረገለት ዓለማ ማዋል፡ ክፍተኛ
ውጭ ለመዘገበ ወይም ለሁበረተሰቦ ክፍተኛ አስተዋጽኦ ለበረከቱ ግለሰቦች ዕውቅና፡
ሽልማት ወይም የከበር ፊርማ መስጠት፡
- 18/የተማረዥች የሥነ-ምግባር ያንብ ማውጣት፡ የዶስተሮን እርምጃ ለመውሰድ የሚያስቀለ
የአስራር ሥርዓት መዘርጋት፡
- 19/የተቋቋመበትን ዓለማ ከገቢ ለማድረሰ የሚያስቀለትን ለሉም አስፈላጊ ተማሪው
ማከናወን፡፡

ክፍል ሆኖት

መዋቅራዊ እድረሻዎችና አስተካድር

8. የራሳ ገዢ ይኩስበት እድረሻዎች

ራሳ ገዢ ይኩስበት የሚከተሉት አካላት ይሞሩታል፡

- 1/ ቅንስለር፡
- 2/ የሥራ አመራር በርድ፡
- 3/ ተራዘጋጀት እና ምክትል ተራዘጋጀቶች፡
- 4/ ሲሸጋ፡
- 5/ የራሳ ገዢ ይኩስበት ክውንስለ፡ የሚያደርግ ክውንስለና እግዢዕናዊ ክማይ፡
- 6/ ተጠሪነታዎች ለቦርድ የሆነ የተሬት ማረጋገጫ ክፍል እና የውሰጥ እናት ክፍል፡
- 7/ ሻሳ ገዢ ይኩስበትዎች እንዳከሰራለንቱ፡ የሚያደረሰቸው ለሉም ክፍለም፡፡

9. ቅንስለር

- 1/ ሌሰ ገዢ የኩስርሰራቸው በወሰጥ እስተዳደሩ ወሰጥ ስጋገባ፣ በአገር ወሰጥም ሆነ በእለም-ዕቀፍ ያረጋግጣት የሂሳብ ገዢ የኩስርሰራቸውን ሰራተኞች መልካም ለምሳሌ፣ እንደ ክፍተኛ አምባሳድር የሚያገለዋል፣ ሁብት የሚያፈልጋል እና ለለመቻል በት ተግባራትን የሚያከናወን ቅንስለር ያኖረዋል::
- 2/ የሂሳብ ገዢ የኩስርሰራቸው ቅንስለር በጠቅላይ ማረጋገጫና የሚገኘው ሲሆን የሰራ ሲመነ አምባሳት ዓመት ይሆናል::

10.የሥራ አመራር የርድ

- 1/ የቦርዳ አባላት ከመንግስት ውስጥ በመመከከር በማረጋገጫና ይሰጣል::
- 2/ የቦርዳ አባላት የጋታ ሲባጥርን የጠበቀ ሆኖ ከዘመኝ (9) እስከ እስራ እንደ (11) አባላት ይኖሩታል ::
- 3/ የቦርዳ ሲባሳበና ምክትል ሲባሳበ ከቦርድ አባላት መከከል በማረጋገጫና ይሰጣል::
- 4/ የቦርድ አባላት የሥራ ሲመን አራት አመት ሆኖ የቦርዳ ሲባሳበና ምክትል ሲባሳበ የሥራ ሲመን አምባሳት አመት ይሆናል:
- 5/ የቦርድ አባላት ከሁለት ተከታታይ የሰራ ሲመን በላይ ለቦርድ አባላነት ለመረጋገጫ እንዲያደርግ::
- 6/ የቦርድ አባላት ተቀማጥቃም እና ተመሳሳይ ጉዳዮች በየኩስርሰራቸው ጥሩባኝነት አቅራቢነት በጀንስለር ይወስናል::

11.ከቦርድ አባላነት ሲለመነስት

የቦርድ አባላነት በማከተሉት ምክንያቶች ለቋረጥ ይችላል:-

- 1/ የእንዲሸጠት ሲመን ሲያጠቃል::
- 2/ በፈቃድኝነት በመልቀቁ::
- 3/ በህመም ወይም በከበድ ወንጀል ጥሩተኛ ሆኖ ለገኘ::
- 4/ በከበድ የእሳታለን ጥሩት፣ በጀት ማጣት ወይም በስብሰዕም ላይ ያለፈቃድ በተከታታይ ለሰራ ገለመግኘት::

12. የቦርሃ ተግባርና ትልዕኮች

በርሃ የራሳ ገዢ ያነስተኛው ከፍተኛ የአመራር አካል ሰምን የሚከተለት ተግባርና ትልዕኮች ይኖሩታል:-

- 1/ በዘመኑ አዋጅ ለራሳ ገዢ ያነስተኛው የተሰጠ ተግባር እና ትልዕኮች ተግባራዊ መደረጃዎችን የረጋግጣል;
- 2/ የራሳ ገዢ ያነስተኛውን የውጭጥ መዋቅርና አደረጃዎች፣ የሰው ቤት አስተዳደር፣ የአስራር መመሪያዎችን፣ የራሳን የውጭጥ ድንብና መመሪያዎችን መርምሪ ያገኘችል;
- 3/ ይህን አዋጅ ታክክላው ተጠናቶ የሚቀርብለትን የራሳ ገዢ ያነስተኛውን ሰራተኞች ይሞላል እና ተቀማጥቀም እንደ ያነስተኛው የመከራል አቀምና የሰራ አፈጻጸም ቤትበት በማድረግ መርምሪ ያገኘችል;
- 4/ ይህን አዋጅ ታክክላው በማውጣ መመሪያ መሰረት ተራሱኩንቱን እና ምክትል ተራሱኩንቶችን በውጭጥ ሰርዓት ይገኘል፤ ከፍያ እና ተቀማጥቀማቸውንም ይመስናል፤
- 5/ ተራሱኩንና ምክትል ተራሱኩንቶችን ትልዕኮችን ከመወጣት አካይ ከፍተኛ የሆነ ይከመት ከሳይም ሆነ በላይ የእሌተለን ምክትያት ይህን አዋጅ ታክክላው በማውጣ መመሪያ መሰረት ከታላፊነት ማንኛዙትን መምሪ የእሌተለን እርምጃ ይመስናል፤
- 6/ የየኬስተኛውን አመታዊ አቅራቢ በቻት መርምሪ ያገኘችል፤
- 7/ የራሳ ገዢ ያነስተኛው ተራሱኩንት በየወቂቱ፣ የሚያቀርብለትን የአፈጻጸም ሪፖርት መርምሪ ያገኘችል፤
- 8/ የጥሪክስኩት ማሻረግ በሰራት ሰራተኞች መርምሪ ያገኘችል፤
- 9/ የየኬስተኛውን ፖስቲ የሚመረምር የውጭ አካይ ይገኘል፤ የአዲት ሪፖርቱን መርምሪ ያገኘችል፤ በጣኝቱ ላይ የሚከተሉከያ እርምጃዎች መወሰኝዎችን ይከታተላል፤
- 10/ ለየኬስተኛው የሚከራል የትምህርችና ለሎች አገልግሎት ከፍያዎችን በመመሪያ ይመስናል፤

13.የበርድ ስብሰባዎች

- 1/ የቦርኩ. ስብሰባ በታማዎች በዚህ አንቀጽ ጥሩ የሚከኞቸው ይሆናል፡፡

2/ በዚህ አንቀጽ ጥሩ እና አንቀጽ (1) የተደነገገው በታማዎች የቦርኩ. ስብሰባ እስራለን
ነው በለው ሲታማ ወይም በእምነት የቦርኩ. እባላት በጽሁፍ ሲጠየቁ እስተካከለ
ሸቦሰባ ይጠናል፡፡

14. ስለጥረካናንት ተመት

- 1/ ተራሱምንቱ የረሰኑ ገበ የኩስርሰራቸው ወና ስራ አስፈላጊዎች ነው::
 - 2/ ተራሱምንቱ በአለም አቀፍ ያረዳ ግልጋ በዚኑ ወደፊርር የምልመሳና ምርመራ ከሚቻቸው ተቋቁቃዋል:: ከላይ ተቋቁቃው ተምህርት ስራ ተቋቁቃው በተሰጠው የምልመሳና ነገ የምርመራ

ስርዕት፡ በቦርድ አቅራቢነት ከፍረበት ሆኖ እጠዃች በየኋሻርሰራቸው ፕሮጀክት የሚገኘው ሲሆን፡ ነርሃና በርድ በማያወጣው መመሪያ ይወስናል፡፡

3/ ጥሩባዳንቱ፡ በይንሳለ የሚከተሉትን መሰራርቶች ያሳይ መሆን አለበት፡-

ሀ) የየኋሻርሰራቸውን አገማዎች ለማሳካት የሚያስታረክ ትልዕችና ቁርጓኛነት፡

ለ) የተረጋግጧ የሚሰተኝደር በቻት፡ኋና

ሐ) በዚህም ክፍና እና የፖ.ስትና ጥርቱ አባላ ከሆነ ከፖ.ስትና ጥርቱ አባላነት ለመልቀች የተሰማማ መሆን አለበት

4/ የጥሩባዳንቱ፡ የሥራ ዘመን አምስት አመት ሲሆን ለተጨማሪ አንድ የሥራ ዘመን በቻ ለመዘርፍ ይችላል፡፡

15.የጥሩባዳንቱ ተግባርና ታላፊነት

ጥሩባዳንቱ፡ የሚከተሉው ተግባርና ታላፊነቶች ይሞሩታል፡-

1/ በቦርድ ሲሆት የሚመለጥ ሆኖ የሚሰጠ የስራ አቅማዣዎችን መመሪያዎችን፡ ወ-ሳይዎችን እና ለሎች የሚሰጠት ተግባራትን ይፈጸማል፡ ያስፈጸማል፡

2/ ከሚመለከታቸው የአካባቢዎች ከፍለኛ ወር በመመከከር በእንር ወሰኑም ሆነ ከእንር ወሰኑ ክለ አግባብነት ያለው ተቋማት ወር ለምምነት ይደርጋል፡

3/ ምክትል ጥሩባዳንቶች በበቻ ማስከ በፊልጥልን እና በለሎች በቻ ምክንያቶች ከታላፊነቶች ለነስ ይገባል በለው ክሙና እንዲከነስ ለቦርድ ያቀርባል፡

4/ የየኋሻርሰራቸውን የስራ ክንውን ሪፖርት ለሰኔትና ለቦርድ ያቀርባል፡

5/ የበሽት አመቱ፡ ባለው ሆኖ ወር ተከራክር የሚመለከሙ የሚመለከሙ የሚመለከሙ የሚመለከሙ የሚመለከሙ የሚመለከሙ፡

6/ ሲስ ገዢ የኋሻርሰራቸው ከስለተኞች ወገን ወር በማያደርግው ማኅቶችውም ገንኩነት ያኋሻርሰራቸውን ይወከላል፡

7/ የራሳ ገዢ የኋሻርሰራቸው ከዚህንስል፡ የማኂችንግግ ከዚህንስልና የአግባብነቶች ከሚከ ለብኩበ ይሆናል፡፡

8/ በቦርድ የሚሰጠትን ለሎች ተግባራት ያከናወጣል፡፡

16.ስራት

1/ በይንሳለ የሚከተሉትን በአባላነት የያዘ የየኋሻርሰራቸው ሲሆት ይችቃማል፡

ሀ) ጥሩባዳንቱ፡

- ለ) ማስታወሻ ተፈጻሚነቶ::
- ሐ) የየኔበርሳቸው ፊልማትና::
- መ) የተለያዩ ደንብ::
- ወ) የአዲስተኛው ድይሱትና::
- ፳) የግብር መሰከናት የኩል::
- ፴) የተማሪዎች ደንብ::
- ጀ) ከእያንዳንዱ ከለያ አንድ የመምህራን ተወካይ:: የጠና ስራንስ ማስከላ አንድ ተጨማሪ የመምህራን ተወካይ::
- ፾) ከመምህራንና የተማሪዎች ማህበራት ከያንዳንዱው አንድ ተወካይ::
- ፷) የአስተዳደር ሰራተኞች አንድ ተወካይ::
- ፸) ቁጥረዋው ከሚሰት ያለበለው ሌሎች ተጨማሪ አባላት ለሰጣዊ ይችላል::
- ፹) ተፈጻሚነቱ የሰራተኞች ሰራተኞች::

17.የሰራተኞች ተግባርና ተሳፊነት

አሁን የሚከተሉት ተግባርና ተሳፊነቶች ይሞሩታል:-

- 1/ የየኔበርሳቸውን አጠቃላይ የትምህርት ከገንዘር ያገኘቸል::
- 2/ የትምህርት መርካት ባለቤትን ያገኘቸል::
- 3/ ተጨራቢዎችን መምሪ:: የአካልማያው ማልጋገግ ዕድገት መሥራርትና ሥርዓት ይመስናል::
- 4/ የተጨራቢዎች ማልጋገግ ጥያቄን መርምሪ ተግበሩትን ከመነ እንዲወጪ ለቦርሃ ያቀርባል::
- 5/ የከበር ደንብዎችን እና ሌሎች ስልማቶችን መርምሪ ለቦርሃ ያቀርባል::
- 6/ ከምክትል ተፈጻሚነት በታች ያለ የአካልማያው ስሙቶችን አስመልክቶ መሰራርት ያቀርባል::
- 7/ የየኔበርሳቸውን የአድጋት አቅራቢዎችን ጉምግባው ለቦርሃ ያቀርባል::
- 8/ የተማሪ ቁበሪ፣ የእሌተለን እርምጃ እና ምርቃቶችን የሚመለከቱ በስራት አገልግሎት ይመስናል::
- 9/ የየኔበርሳቸውን የመማር ማስተማር፣ የምርምርና ተከናለያች ስማር፣ እና የማህበራለበት ጉዳዮች ተግባራት የሚመለከቱ መመሪያዎችን ያቀርባል::
- 10/ይህን አዋጅ እንዲሆም ለቦርሃ የሚወጠው የአካልማያ ጉዳዮች፣ የአካልማያ ሰራተኞችን ቁጥር፣ እድገት፣ ተቀማጥቆም፣ የእሌተለንና ከስራ መሰናበት፣ የአካልማያ

ቃልዎችን ምርመራ፣ የተማሪዎችና አስተዳደር እና የመሰረሰት ጉዳዮችን የሚመለከቱ
ፖ.ስ.ዎችንና መመሪያዎችን ለማስፈጸም የሚያስታረው የአስራር ለርግቶችን
ይዘረጋል፡፡

11/ የሰነት አካል የዘጋጀል፣ በቦርሃ ይጠፋል፡፡

18.የሰነት ስብሰባዎች

- 1/ ሰኔቱ በአመት በያንስ አሬት ገዢ ይሰበሰባል፡፡
- 2/ ፍጤትነቱ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው የሰነት ስብሰባ መጥሮት ይችላል፡፡
- 3/ ከሰነት አባላት መከከል በያንስ ካሳኑና ሰነትና የማያዝነት አስተኞቸው ስብሰባ
እንዲጠሩ ክጠየቁ ፍጤትነቱ የሰነት አስተኞቸው ስብሰባ ይጠፋል፡፡
- 4/ አይደረም ተቋሙ የሚመጠ የሰነት አባላት የሥራ ዘመን ሰነት አመት
ልማን ለአንድ ተጨማሪ የሥራ ዘመን በቻ በፍርማ ለመረጋገጫ ይችላል፡፡

19.የራሳ ገዢ የኩስርሰቱ ክውንስል

- 1/ የራሳ ገዢ የኩስርሰቱው ፍጤትነት፣ ምክትል ፍጤትናቶች፣ በምክትል
ፍጤትናትነት ማሻረግ የተለየ የከለቻና የአንስቴራት ታላፊዎች፣ የከለቻ ዓይነት፣
የትምህርት ክፍል ማስታወሻ፣ የሰው ማብት አስተዳደር ታላፊ፣ የአካል አገልግሎት
ታላፊ፣ የፋይናንስ አስተዳደር ታላፊ፣ የግኝም አስተዳደር ታላፊ፣ የንብረት አስተዳደር
ታላፊና ለለም በቦርሃ የሚለየ አባላት ያለበት የራሳ ገዢ የኩስርሰቱ ክውንስል
ይችዋማል፡፡
- 2/ የክውንስል ወር አለማ የራሳ ገዢ የኩስርሰቱውን የአሁንና አፈጻጸም መገምገም
ሀም ለለም ታላፊነቶች በቦርሃ ሰነዱው ይፈጸማል፡፡

20.የማኬቻንግ ክውንስል

- 1/ የራሳ ገዢ የኩስርሰቱው ፍጤትነት፣ ምክትል ፍጤትናቶች፣ በምክትል
ፍጤትናትነት ማሻረግ የተለየ የከለቻና የአንስቴራት ታላፊዎች፣ የከለቻ ዓይነት፣
የሰው-ማብት አስተዳደር ታላፊ፣ የአካል አገልግሎት ታላፊ፣ የፋይናንስ አስተዳደር
ታላፊ፣ የግኝም አስተዳደር ታላፊና የንብረት አስተዳደር ታላፊ ያለበት የማኬቻንግ
ክውንስል ይችዋማል፡፡

- 2/ ክዕስ በአካባቢ ሂርና ምክትል ጥሩበናንተ የሚመራ ሆኖ ወና ተግባራ የሱስ
ገብ ያኩስርሰራቸውን ጥሩበናንተ ማማከር ነው::
- 3/ በቦርድና በስራት የሚያደርግና የሚመለከ መመሪያዎችን፣ የአፈጻጸም እና ለለም
አስፈላጊ ስነጋጀን አዘጋጅቶ ማቅረብ ይሆናል::

21.አግባብና ከሚች

- 1/ የሱስ ገብ ያኩስርሰራቸው ጥሩበናንተ፡ ምክትል ጥሩበናንቶች፣ በምክትል ጥሩበናንተና
ማዳሪ የተለያ የከለጃና የአፈጻጸም ተለፈዎች እባላት ያለት አግባብና ከሚች
ይችቃማል::
- 2/ የከማቸው ተግባርና ተለፈነት በቦርድ ይወስናል::

22.ምክትል ጥሩበናንቶች

- 1/ ሲስ ገብ ያኩስርሰራቸው ተመሳሳይው ለጥናበየንቱ የሆነ ምክትል ጥሩበናንቶች
እና በምክትል ጥሩበናንተ ማዳሪ የሚለያ ተለፈዎች ይኖሩታል:: ምክትል
ጥሩበናንቶች ከአካባቢያዊ ስራተኞች በወጪና የሚመራው ይሆናል::
- 2/ ሲስ ገብ ያኩስርሰራቸው የሚኖሩት የምክትል ጥሩበናንቶች በዘመና ተግባር እና
ቻለፈነታቸው በቦርድ ይወስናል::
- 3/ ምክትል ጥሩበናንቶች ከለይታና ትምህርት ከፍለው በተሳተፊበት ምልመሳና
ምርመ የሚገኘው ስሜን በርካሩ በርሳ በሚያውጣው መመሪያ ይወስናል::
- 4/ የምክትል ጥሩበናንተ የስራ ሰመን አራት አመት ሆኖ ለተጨማሪ እንዲ የሥራ
ሰመን በቻ ለመካድር ይችላል::

23.ለለም ተለፈዎች

- 1/ ሲስ ገብ ያኩስርሰራቸው እንደአስፈላጊነቱ የከለጃ ተለፈዎች እፈሰርቶች
የይፈቀተውች፣ ፈቃድትና እና የተለያየ የትምህርት፣ የምርምር፣ የሚሁረሰብ
ትድርች እና የአስተካድር ከፍል ተለፈዎች ይኖሩታል::
- 2/ በዚህ እንቀጽ ጉዢ እንቀጽ (1) የተጠቀሰት ተለፈዎች የአመራረጥ ለመግኘት
ተግባርና ተለፈነት፣ የስራ ሰመንና ጥቅም ጥቅም በርሳ በሚያውጣው መመሪያ
የወስናል::

ክፍል ማስታ

አካዳመንግሥት እና ተቁማዊ ነገነት

24.አካዳመንግሥት ነገነት

- 1/ ማንኛውም ሲሰባለ ይረስርሱት በተለዕከዎች በዓለም አቀፍ መልካም ለምድ
መስራት አካዳመንግሥት ነገነት ያጥረዋል::
- 2/ ሲስ ገዢ ይረስርሱቱው አካዳመንግሥት ነገነቱን በዘመኑ አዋጅ ድንጋጌዎች ወይም ከዓለም
አቀፍ በት ለምድ የር በተማማሙ መልከት መተማበር አለበት::

25.ቁማዊ ነገነት

- 1/ ሲስ ገዢ ይረስርሱቱው በዘመኑ አዋጅ እና አዋጅና ተከተሉ በማውጣት ይጠበና በርካታ
በማንኛውዏ መመሪያ መስራት የወሰኖ አስተዳደርና በራሳ የመወሰን፣ አስተዳደሩዋ
መዋቅሪዎችን የመዘርጋት፣ የትምህርት መርህ ግብርዎችን የመቅረብ፣ ሆኖም ተምህርትን
የማዘጋጀትና የማጽረቃ፣ የምርምር ሆርጓችን መለያትና ቅድሞ
ተከተላቸውን የመወሰን፣ የተማሪዎች ቁበሌ መስራርት አዘጋጅቶ የመቀበል፣ የገንዘብ
ምንጻዣናን የማረጋለግኩ አጠቃቀመን የመወሰን፣ ንብረት የማኅራት፣ በዘመኑ አዋጅ
መስራት የመሽጥ፣ የመለወጥ፣ ወራተኞችን የመቅጠርና የማስተዳደርነገነት አለው::
- 2/ የራሳ ገዢ ይረስርሱቱው ነገነት በዘመኑ አዋጅ አንቀጽ 7 የተወቀዱትን ተግባርና
ፖላጊነቶች ያለምንም ማልቂ ገበየት ማከናወንን ይጠይሶል::
- 3/ ሲስ-ገዢ ይረስርሱቱው ነገነቱን የሚተገበረው ህጋዊነትን፣ ወጪታማነትን፣
ቅልጥናናን፣ ግልጋዝነትን፣ ፍትሬዋነትና ተጠያቂነትን ባረጋገጫ መልከት መሆኑ
ይኖርበታል::
- 4/ የዘመኑ አንቀጽ 30-ስ አንቀጽ (1) እና (2) ድንጋጌዎች በዘመኑ አዋጅ መስራት በራሳ
ገዢ ይረስርሱቱው ላይ የማይረጋግ ክትትልና ቅጥጥርና የማይሰጥ አይሁንም::

26. የአክዳሚያዊ አሃጋቸው ነገነት

የራሳ ገዢ ያኝነርሰል፣ አካዳሚያዊ አሃጋቸው አገልግሎት ለማስተካት በርሃኑ በማረመጥዎች መሰራቶ መሰረት የትምህርት ተመግራዋቸንና የምርምር አቅማዣን የመወሰን፣ የፋይናንሰና ገብረት ማስተካደር፣ እና ለለቸው አስፈላጊ ተግባራትን የማከናወን ነገነት አላቸው::

ክፍል አራት

የትምህርት መርከ ግብረቸው ምርምርና የማንበረሰብ ጉዳቸው

27. የትምህርት ተመግራዋቸው

- 1/ **ማንኛውም ሲሆን ገዢ ያኝነርሰል፣ በመድቦና፣ በተከታታይ ትምህርት፣ በርቀት ወይም በመረጃና መግኘቶች ተከናለውኩ የሚታገኘ ትምህርት መሰጣት ይቻላል፣**
- 2/ **ማኅበሩና በዚህ አንቀጽ ገዢ አንቀጽ (1) ይንጂ ሰር በተቀመጧት መንገዶች ለሰጠ የሚቻሉ የትምህርት ዓይነቶችን መሥራርቸው በመመራያ ይወሰናል::**
- 3/ **ማንኛውም በቻት ያለው መሆኑ የተረጋገጠለት ሲሆን ገዢ ያኝነርሰል፣ በተጨማሪ የማስፈጸም አቅምን ለመገኘበት ወይም በእኔና የተወሰኑ የሙያ መሰከ ከተቋሙ ተለከና ከሚሰጣቸው ተመግራዋቸው ይር ተያያዘነት ባላቸው መሰከች ስያ ዕውቀትና ከሀለትና ለማስተላለፍ አጭጭር ሰላጠናዋቸን በመሰጣት ተገበዙን ሰርተፈከት መሰጣት ይቻላል፣ የሰርተኞከት ይረዳዋቸ፡ የጊዜ እርግማና እና የከራክት መጠን ሰርዓት በበርሃኑ በማወጣ መመራያ ይወሰናል::**

28. የማስተማርያዊ ቁንቁ

- 1/ **ከቻቁ ትምህርቸው ውጤቶች የራሳ ገዢ ያኝነረሰል፣ የማስተማርያዊ ቁንቁ እንዲለባቸው ነው::**
- 2/ **የዚህ አንቀጽ ገዢ አንቀጽ 1 ይንጂ በጥርም ለአጭጭር ሰላጠና እና ለመጀመራያ ይረዳ ትምህርት መምህራን ማዘጋጀ የሚፈጸም መያወቁ ሰላጠና በተፈላጊው ቁንቁ ለሰጥ ይቻላል::**

3/ **መስማት ለተሳኞችው ተማሪዎች የሚሰጥ ትምህርት በምልከት ቅንቃ መሰጠት ወይም መደግኝ አለበት::**

29.ሥርዓት ትምህርት

- 1/ **የማንኛውም ሲስ ገዢ ይኩስልቱ የሥርዓት ትምህርት ቁረጧ፣ ትግበራና የምዘገብ አገጣ ተማሪው ተገቢው ማይኑስ እውቀት፣ በንገነት የሚሰላል ክህሎት፣ ሂሳብና የመግለጫ በቁት ዓይነት መያወች ተግበራዊ እነቶችን እንዲጨረዝ በማስታል በቁ ባለሙያን ማዘጋጀት ይሆናል::**
- 2/ **የሥርዓት ትምህርት ቁረጧና ትግበራ በጥናት ላይ የተመዘረተና ወቅታዊና አገባብነት ያለው መሆን ይኖርበታል::**

30.ስለ ሲስ ገዢ ይኩስልቷው ትምህርት ጥሩት ማሻልበት ሥርዓት

- 1/ **ስለ ገዢ ይኩስልቱ በየሆነው የሚሰነድ የጥሩት ማሻልበቸ ሥርዓት ይኖረዋል::**
- 2/ **የጥሩት ማሻልበቸ ሥርዓቱ የአካልማያዊ ወራተኞች የሙያ ለማትን፣ የትምህርት ይዘትን፣ የመማር ማስተማር ሂደትን፣ የተማሪዎች በሀትን፣ የተማሪዎች ማዘገናና ውጤት አስተዋን እንዲሆነው ተማሪዎች በይዘቱ ላይ ሁኔታ ለመጠ የሚቻሉበት፣ ባልጋና የተሟላ የጥሩት መለኪያን የያዘ መሆን ይኖርበታል::**
- 3/ **የጥሩት ማሻልበቸ ሥርዓቱ ከክመልከት ተማሪ እስከ ሲሆ ላይ ያለ ተመራቂ ተማሪ ግምገማ ያከተተ ይሆናል::**
- 4/ **ስለ ገዢ ይኩስልቷው ጥሩት ማሻልበትን አስተዋና የትምህርትና ሲልጠና ባለስልጣን የሚሰማቸውን ተገቢነት ያሳያውን ምክለ ሂሳቦች ተግበራዊ ያደርጋል::**
- 5/ **ማንኛውም ሲስ ገዢ ይኩስልቱ በትምህርትና ሲልጠና ባለስልጣን የሚለያትን ብቁትና የጥሩት ያረዳቸውን የማሚያት ባደረግ አለበት::**
- 6/ **የሁህ አንቀጽ ይንጋጌዎች እንደተመበቀ ሆኖ የከፍተኛ ትምህርት አዋጅ አንቀጽ 21 ይንጋጌዎች እንደአግባብነታዊው ተፈጻሚ ይሆናል::**

31.ስለ አካልማያዊ ምክርና ድንጋፍ

- 1/ **ስለ ገዢ ይኩስልቷው በትምህርት አህልቶች አማካይነት የትምህርት መሰከት ምርመን አስተዋና ለተማሪዎች የቆይሙ እና ይህን ቁበሌ የማማከር አገልግሎት ሥርዓቱን ይዘረጋል::**

2/ ሪሳ ገዢ የኩስርሰተው ለተማሪዎች የአካልማግያዊ የምርጫና የድጋፍ አገልግሎት ይሰጣል::

3/ ሪሳ ገዢ የኩስርሰተው ለየ አካልማግያዊ ድጋፍ የሚያሳይቷው ተማሪዎች ለጥጥ ተገቢውን እርምጃ ይመለከል::

32.ምርጫና የምርጫ አቅማቸው

1/ የሰውን ልጅ እውቀት ለማሳደግና ማይንሳዊ የሂንደት ለማሳደት መመራታዊ ምርጫናን ከማክረድ በተጨማሪ፣ ሪሳ ገዢ የኩስርሰተው የሚያከኞድው ምርጫና የትምህርት አገባብነትና ተረትን በማሳደግ፣ በቴክኖሎጂ ምግባር እና ማንበረሰብ ጉዳታት ለይ በተመረጋቸቱ የሀገራቱ የልማትና እድገት ጉዳቶች ለይ ያተከረ ይሆናል::

2/ ሪሳ ገዢ የኩስርሰተው የራሳን ምርጫና ለማካረድና የምርጫና ተጨቃከቶችን ካላሉት ሁንጻዊና ዓላም አቀፍዋ ተቋማት፣ የምርጫና አካላት እና አንድብትራዥች ወር በንጂ ለማካረድ የሚያሳይቷለው ተቋማዊ ሥርዓት ይኖረዋል፣ የምርጫና ተረት ማስጠበቅያ መንገዶች ይዘረጋል::

33.የምርጫና ፈጻሚ ፈንድ

ሻሳ ገዢ የኩስርሰተ፡-

1/ የምርጫና ፈጻሚ ፈንድ ይኖረዋል::

2/ ለምርጫና የተመደበበውን ፈንድ ወይም ገንዘብ በአገባቡ ለምርጫና ሲሆው ማዋል እለበት የራንዲ ምንጻዊ ከመንግስት ወይም መንግስታዊ ከልዕክ አካላት ለሆነ ይችላል::

3/ ጉልጽነት የለው የምርጫና ፈጻሚ ፈንድ አስተዳደርና አጠቃቀም ሥርዓት ይኖረዋል::

34.የማንበረሰብ ጉዳታ

ማንኛውም የአካልማግያዊ ወራታዊ ከመማር ማስተማርና ከምርጫና በተጨማሪ በማንበረሰብ ጉዳታት ለይ ይሳተናል፣ በርካሩ በመመርያ ይመለናል::

35.የማማከር አገልግሎት እና ለሎች ተጋዳኝ ተግባራት

1/ ሪሳ ገዢ የኩስርሰተ ለየ በቋት ባከበተበት ሙርና የማማከር አገልግሎትና ተጋዳኝ ተግባራት ለያዝናውን ይችላል::

2/ የራሳ ገዢ የኩስርሰተው አካልማግያዊ ወራታዊ፣ የሚያከኞድና የማማከር አገልግሎትና ለሎች ተጋዳኝ ተግባራት ሁንጻና የሰነ-ምግባር መርሆዎችን የተከተለ መሆኑን፣

መድብናውን ሥራዎችናውንና የተቋቋመበትን ዓላማ በማይከናድ የትምህርት ጥሩቱን
በማያዝናለ መንገድ መከናወናችናን ያረጋግጣል::

3/ የሬስ ገዢ ይኩስርሰራቸው ከእንዲያስተኞች ዝር ግልጽነት ባለው ድርጅርና ለምጥነት
በማድረግ መርሆን የጠበቀና የጋራ ቅዱምን የሚያረምና ግንኝነት የመመስረት
ሟልጊነት አለበት::

ክፍል አዋጅ

የገንዘብ ምንጻች፣ የገንዘብ አስተዳደር፣ የሂሳብ መዝገብ ሲለመያዝ እና አዲት

36.የሬስ ገዢ ይኩስርሰራቸው የገቢ ምንጻች

1/ የሬስ ገዢ ይኩስርሰራቸው የገቢ ምንጻች የሚከተሉት ፍቃው::-

ሀ/ በስጠታ፣ በተባይ፣ በአድራሻ በአንድውጭነት መልካ የሚደረገ ትርጉሙች::

ለ/ የተማሪዎች የሚገባባ ክፍያን መጠሪ የትምህርት ክፍያ::

ሐ/ ከጋብርኤል ከፌዴራል ስሜ ሥራ የሚገኘ ገዢውች::

መ/ ሪሳብ ገዢ ይኩስርሰራቸው ከሚሰጣቸው አገልግሎቶች የሚገኘ ገዢውች::

ወ/ ሪሳብ ገዢ ይኩስርሰራቸው ለሰራቸው ከሚችለቸው የንግድ እና አንበሳትመንት
ሰራውች የሚገኘ ገዢውች::

ጋ/ ከመንግስት የሚሰጥ ድጋፍ፣ እና

ጌ/ ከለሎች ሁርሞ ምንጻች የሚገኘ ገዢ::

2/ በዘሱ አንቀጽ ዓለስ አንቀጽ (1) መሰረት ሪሳብ ገዢ ይኩስርሰራቸው የሚያገኘው ገዢ ለሬስ
ገዢ ይኩስርሰራቸው ተለዕከ ማስፈጸማማ የሚውል መሆኑ እንደተጠበቀ ሆኖ አጠቃቀመ
እና አስተዳደሩ መሰረታዊ የፋይናንስ መርሆዎችን መሰረት በማድረግ በርካ
በማያወጣው መመርያ ይመሰናል::

37.በመንግስት ሲለሚሰጥ የገንዘብ ድጋፍ፣ አጠቃቀምና ክትትል ሥርዓት

1/ ሪሳብ ገዢ ይኩስርሰራቸው በረዳት ሪሳብ በማያመናመው ማስተ ወቀቀዎችን የሚሰኔበትን
ሰርዓት እያገኘበ መሆና ያለበት ለሆኑ በፋይናንስ ሪሳብ እስከታል ድረስ በረዳት
እየቀኑበ የሚሸጋ የገንዘብ ድጋፍ ከመንግስት ይመደበበታል::

- 2/ በመንግስት የሚሰጠው ይታኝ ለራሳ ገዢ ይዘጋጀልቸው ተለዕከ ማስፈጸምኩያ ብቻ
መዋል አለበት::
- 3/ በዚህ አዋጅ መሰረት መንግስት ለራሳ ገዢ ይዘጋጀልቸው የሚያደርግው የጥንቃቤ
ይታኝ አስተዳደር፣ ክትትል እና ለለምት ተያያዥ ጉዳዮች የሚከሰትሸች ምክር በት
ቦማያውጣው ይገባ ይመሰናል::

38.ስለማቋቃው የንግድ ድርጅቶች

- 1/ ማንኛውም ሲሰ ገዢ ይዘጋጀልቸ በቦርሃ ውስጥና የንግድ ድርጅቶች ለየቀቀም
ይችላል::
- 2/ የንግድ ድርጅቶች የረዳቶች የተለየ ሂጋዊ ስውነት ያሳያው ሆነው በንግድ ሂሳብ
በለሎች አካባቢነት ባለሙያ ሂሳብ መመረት ይችቁማል::

39.የአዲበ መዝገብ የመያዝ ግዢታ

- 1/ ማኅቶች ሲሰ ገዢ ይዘጋጀልቸ የጥንቃቤ እንቅስቃሴ የሚያሳይ ተቀባይነት ባለው
የአዲበ አስራር የተዘጋጀ የአዲበ መዝገብ የመያዝ ግዢታ አለበት::
- 2/ የአዲበ ሰነዶች የረሳ ገዢ ይዘጋጀልቸውን ገዢ ያመጣውን ወጪ፣ የውጭውን
ምክንያቶች፣ ሂሳብና ዕቅ፣ የለጋሽናን ማንኑትና የገበዎችን ምንም ያካተቱ መሆኑ
አለባቸው::
- 3/ በዚህ አንቀጽ መመረት የተዘጋጀ የአዲበ ሰነዶች የአዲበ ዓመቱ ክልቀ በንግድ
በየንግድ ለአምስት ዓመት ተጠበቀው መቆየት አለባቸው::

40. ዓመታዊ የአዲበ መግለጫና ምርመራ

- 1/ ማንኛውም ሲሰ ገዢ ይዘጋጀልቸ ተቀባይነት ባለሙያ መመዘኛዎች መመረት
የተዘጋጀ ዓመታዊ የአዲበ መግለጫ ለጥንቃቤ ማንስራቱ መለከ አለበት::
- 2/ የማንኛውም ሲሰ ገዢ ይዘጋጀልቸ ሂሳብ በየአመቱ በዋና እናተር መመርመር
አለበት::

ክፍል ስድስት

የአስፈላጊው አካላት ስልጣንና ተግባር

41. የሚሸጠቸው ስልጣንና ተግባር

በዚህ አዋጅ ለለምት ድንጋጌዎች የተሰጠት ተግባርና የአፈጻጸም እንደተመዘገብ ሆነው አግባብነት ባለሙያ ሁኔታ ሲሆን ከፍተኛ ትምህርት ተቋማት ለማረጋገጫ የተሰጠት ተግባርና የአፈጻጸም እንደአግባብነታቸው በራሳ ገዢ የእስርዳታዎች ላይ ተፈጽማ ይሆናል::

42. የተምህርትና ስልጠና ማለከልዎን ተግባርና የአፈጻጸም

የተምህርትና ስልጠና ማለከልዎን ከከፍተኛ ትምህርት እና ስልጠና ዝር በተገኘኝ በዚህ አዋጅ ለለምት ድንጋጌዎች የተሰጠት ተግባርና የአፈጻጸም እንደተመዘገብ ሆነው በሌሎች ሁኔታ የተሰጠትና ተግባርና የአፈጻጸም እና አዋጅ ዝር በተማማው መልከት በራሳ ገዢ የእስርዳታዎች ላይ ተግባራዊ ያደርጋል::

ክፍል ስምት

ልቶ ልቶ ድንጋጌዎች

43. የሰብሰብና ወሰኑን የሚሰጠና የሚፈልግና ጉባኤ ሥነ ለመቀት

- 1/ ከራሳ ገዢ የእስርዳታ ክውንስል ስብሰብ በስተቀር በየትናውም ይረዳ ባለ የራሳ ገዢ የእስርዳታው አካላት የሚከኞሽ ስብሰቦችና የሚተለለሩ ወሰኑዎች በስብሰቦች የስራ በቋል ገዢ ተይዘው በሁሉም አባላት መፈረም ይኖርባቸዋል:: ቅለ ገዢዎች አርከይኝ የሚደረገ ሰጥን እንዲሰራገኘነቱ ለራሳ ገዢ የእስርዳታው ማህበረሰብ ተደረገ ይሆናል::
- 2/ በልቶ ልቴና ክልተቀመጥ በቀር ሁሉም ወሰኑዎች የሚተለለሩት ድምዕስ መሰጠት በሚችሉ አባላት በድምዕስ በልጩ ይሆናል:: የሚመለከታቸው የአፈጻጸም ወሰኑን የሚሰራውም ጉዳዕት አለባቸው::
- 3/ ድምዕስ አካል በእኩል ሰጥን ስብሰቦች ወሰኑ ድምዕስ ይኖርቐል:: ይህንና ድምዕስ ያልሰጠ አባላት ቅጥር የውኑና ሁኔታን በመደግኘ ድምዕስ ከመጠት የበለጠ ከሆነ ጉዳዕ እንደገኝ ይታደል::

4/ ማግኘት የጥቅምት ስብሰባ ገዢ ክፍል ተስፋ ከማማን በላይ ከተገኘ ምልጻት ጉባኤ ይኖራል::

44. ለለግኝነት ገብረት አስተዳደር

የራሳ ገዢ ያኞችርል፤ የግኝነት ገብረት አስተዳደር ሥርዓት ዓለም አቀፍ የግኝነት ገብረት አስተዳደር መርሆዎችን ተከታታለ በዘመኑ አዋጅ መሰረት የገንዘብ ማኅበር በሚያውጣው መመሪያ ይመስናል::

45. ደንብና መመሪያ ለለማውጣት

- 1/ ማኅበር ማኅበር የግኝነት ሥርዓት የግኝነት አዋጅ ለማስፈጸም ደንብ ለያወጥ ይችላል::
- 2/ ማኅበርና የግኝነት አዋጅ እና በአዋጅ መሰረት የማውጣውን ደንብ ለማስፈጸም መመሪያ ለያወጥ ይችላል::

46. የመሽንጂዬ ድንጋጌዎች

- 1/ ማግኘት የጥቅምት ስብሰባ ገዢ ያኞችርል፤ ሪፖርት ስም የጥቅምት ስም ከተቋቋሙ ሪፖርት ስም ከመቋቋሙ በፊት በመንግስት የተመድቦለት በፊት እና ሌሎ ማግኘት የጥቅምት ቀማ ሁብት ወደፊት ገዢ ያኞችርል፤ው ይተላለፈ::
- 2/ ማግኘት የጥቅምት ስብሰባ ገዢ ያኞችርል፤ ሪፖርት ስም ከተቋቋሙ ሪፖርት ስም ከመቋቋሙ በፊት ያኞችርል፤ው ያለበት እና ወይም ግደቦታ ወደፊት ገዢ ያኞችርል፤ው ይተላለፈ::
- 3/ ማግኘት የጥቅምት ስብሰባ ተቋቋሞ ተቋማዊ እና አካልማሪዊ ንጽሕፍን ለመተግበር አቀም አስከሚፈጥርበት ገዢ ያለው የሽግግር ገዢ በከፍተኛ ትምህርት አዋጅ መሰረት እንደማግኘት የጥቅምት ስብሰባ ስራውን እንዲቀጥል ማኅበርና ለውሰን ይችላል::
- 4/ በዘመኑ አንቀጽ ገዢ አንቀጽ 3 መሰረት የሚኖረው የሽግግር ገዢ ሪፖርት ስብሰባ የጥቅምት ስብሰባ ከተቋቋሙበት ገዢ ይምር ከሁለት ዓመት ለበላጥ አይችልም::

47. ተፈጻሚነት ለለሌላቶች አካላት

- 1/ ከዘመኑ አዋጅ ጋር የሚጠቀብ ማግኘት የጥቅምት ስም ተፈጻሚነት የለውም::

2/ የዚህ አንቀጽ ገዢ አንቀጽ (1) ደንጋኝ እንደተጠበቀ ሆኖ የከፍተኛ ትምህርት
አዋጅ እና ለለመቻ ከከፍተኛ ትምህርት ወር ተያያዘነት ያላቸው ህንጻ ከዚህ
አዋጅ አሳይ እና ደንጋጌዎች ወር እስከላተቻረኑ ይረዳ እንደ አግባብነታቸው
ተፈጻሚ ይሆናል::

አንቀጽ 48 - የማግኘት ገዢ

ይህ አዋጅ በፌዴራል ንጂሩት የዚህ ትትጥ ከወጣበት ገዢ ይምር ለመሳሪያ::

አዲስ አበባ ቀን 2015 ዓ.ም.

ሳህለዎርቅ አውራድ

የኢትዮጵያ ፌዴራልዊ ዲሞክራሲያዊ

ፖ.ስቲላክ ቴራክክንት